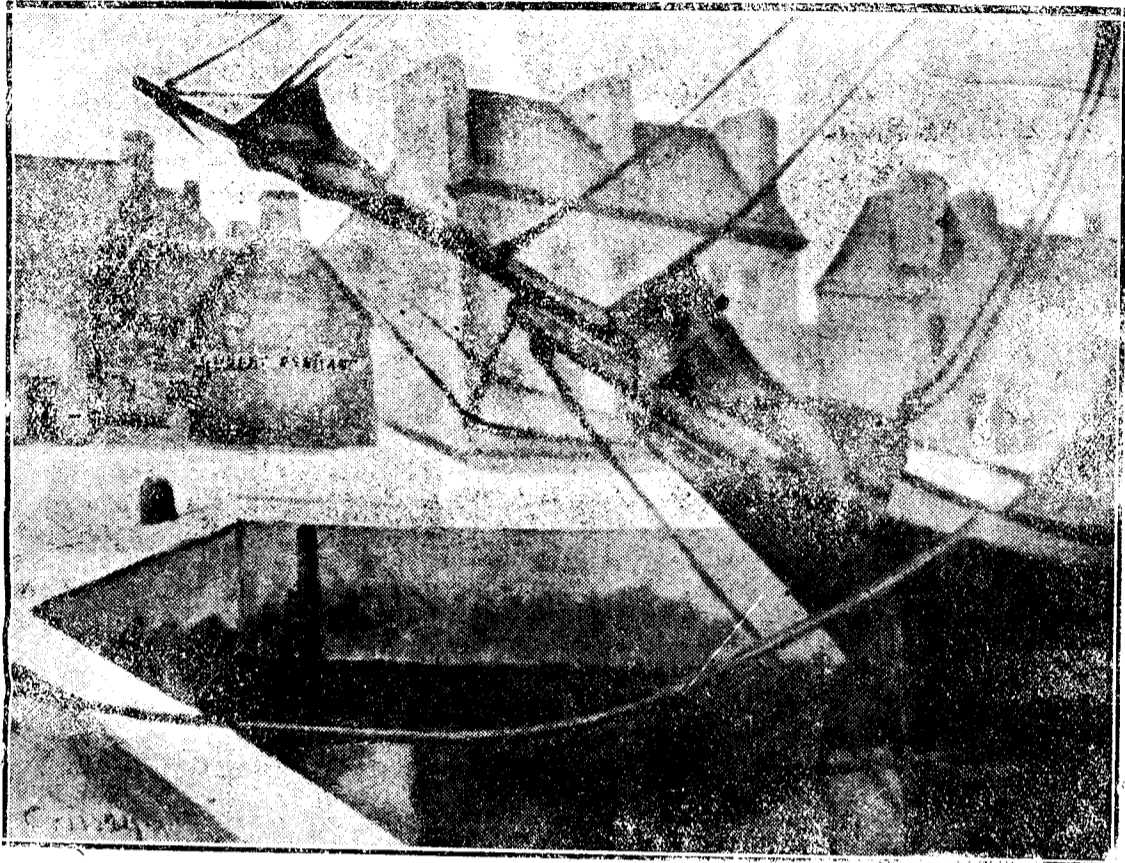

CONTIMPORANUL

Port Vechi de Marguerite Crissay

Burghezia se sinucide

Focul de paie cu ocazia votării constituției ne dă din nou prilejul de a face constatări pline de amărăciune cu privire la capacitatea noastră de reacțiune. Am crezut — chiar și cei mai cinici — că curentul în contra acestei monstruoziții legale și sociale va prinde, va mișca masele, va trezi conștiința celor luminate, va sfărâma zăgăzitul convenționalismului politic și va împiedica noua constituție să fie statutul unei asociațiuni financiare. Din nou, optimismul nostru culpabil a fost pedepsit, iluziile noastre naive au fost amăgite, încercarea noastră ultimă de a păstra cel puțin o singură credință — aceea în puterea de intuițiune a unui popor — a fost zadarnică. Nu vedem de cât calcul diabolic și meschin deoparte — indolență și desinteresare de cealaltă parte. Rareori mediocritatea sub aspectul ei de usigătoare monotonică s'a înfățișat privirii contimporanilor mai definitivă de cât așa numita luptă în contra violenței guvernamentale care a impus sub stare de asediu Constituția. Dacă e adevărat că entuziasmul este corolarul mișcărilor generoase, a luptelor de idei, a frământărilor nobile — aceasta verifică indiferența far-dată, cianul silit, totala lipsă de convingeri cu care s'a combătut și s'a apărut așezarea noului fundament, juridic al Statului Român. Deoparte și de alta mercenari politici lipsiți de cultura idealului, de însuflețirea firească a celor ce-și apără o credință, de sinceritatea conștiință și incorruptibilită a omului politic.

Și, astfel, în revoltătoarea banalitate a faptelor diverse, cu oareșicare decor de balonete și drapele naționale, aproape neobservată în haosul anarhiei antisemite, furisată, fără discuție, compromisă de platitudinile reverențioase ale apărătorilor ei și trivializată fără de rost de acei ce ar fi voit să o împiedice, constituția trecu — ca un mare act istoric care mâine va figura ca o sugestivă atracțiune în bagajul politic al cutărui partid sau în prospectul de emisiune al cutărei bănci.

Și totuși, ce probleme grave atinge noua orânduire, începând cu dreptul de proprietate, care din sacru și inviolabil devine o funcțiune socială. Insuși Oulianof Lenin ar trebui să acorde paternitatea acestei doctrine precursorului său Kropotkine, căci iată-ne în plină anarhie, care deplasează caracterul individual și statornic al proprietății transformându-l într-o noțiune de dinamică socială, al cărei arbitru va fi un parlament cu o majoritate de două treimi ales pe baza unei legi electorale necunoscute. Care este valoarea, astăzi admisă, care va putea rezista mâine acestei doctrine consfințite? Bunul imobil? Dar el se ia și se împarte. Titlul de rentă? dar el se anulează pentru degrevarea statului. Munca — dar ea devine obligatorie pentru interesul general.

Iată toate barierele ridicare — iată intervenționismul de Stat întronat în tiran, mânuit de guvern — iată drepturile civile suspendate, iată dictatura instituită pe țărnul celălalt al haosului anarhic, trecând această punte de brutală și criminală demagogie. Iată România — câmpiile elizeene ale unui plutocratism medieval, în care cheia drepturilor

civile, în fiecare caz în parte, o deține guvernul, ministrul, prefectul sau vardistul din colțul străzii.

Dar — se vor întreba unii — un partid de ordine, de tradiție, poate el impune un asemenea regim periculos și însuși? Nu-și taie el craca de sub picioare? Ei bine — istoria se însărcinează cu răspunsul. Este fenomenul inerent decadențelor, este ceea ce a prăbușit Elada, Roma — este ceea ce a dat pe Cromwell și pe Robespierre. Este abuzul devenit sistem — este lărgirea celei incomode în care te închide legea — care apoi devine piața publică unde se ridică eșafoduri și spânzurați. Astăzi, un partid politic cu o vastă organizație economică, cu mari interese financiare și participări industriale, cu un număr mare de membrii fideli în magistratură, în armată, în administrație, cu legături măturisite sau oculte, impune — în vidul creiat prin pomparea tuturilor drepturilor — legea lui. Este o directivă, este o voință, pe cari unii o resimt ca o brutalitate, dar, în definitiv, este o energie.

Dar ce va fi, dacă, în jocul liber al forțelor politice, acest partid nu va mai dispune mâine de aceeași putere și va fi dat la o parte? Legalitatea suprimată, libertatea o legendă, țara va fi pradă arbitrarului, anarhiei, haosului?

Lipsind acea unitate de conducere dictată de vastele interese economice ale unui partid, statul se va desagrega — căci principiul funcției sociale esențialmente dinamic și evolutiv, el poate indica o direcție — dar nu poate fi o bază legală — pentru că nu exprimă un raport stabil.

Iată consecințele funeste ale acestui intervenționism, care sub masca unei democratizări nu ascunde nici măcar intenția unei socializări lente ci duce de dreptul la calea împănării prin mijloacele dictatoriale ale partizanilor, a interpretărilor afiliate partidului interesat, care, la adăpostul ipocrit al uneidialectice constituționale își va atribui el însuși dreptul de folosință și de control asupra tuturilor bogățiilor publice și particulare.

Și este simptomatic faptul: Intervenționismul acesta de stat nu este legislativ, corectiv al raporturilor, nu are în vedere mărirea producțiunii, de pildă — el nu se ocupă de cultura grâului sau a sfecei de zahăr — de intensificarea producției miniere sau petrolifere — de exploatarea forestiere sau de navigațiune — el schimbă raporturile de proprietate, el creiază privilegiul înăuntrul aceleiași categorii având ca unic criteriu nuanța politică — el ridică nenumărate bariere dezvoltării libere, prin tot felul de îngrijiri, de particularisme, de excepțiuni, tot atât de nejustificate pe cât de inconsecvente, toate în virtutea acelui drept de deplină stăpânire.

Consecințele nu vor întârzia. Ele vor fi grave. O spunem cu toată seriozitatea și cu regretul de a constata că tentativa de a se înlătura dezastrul care ne așteaptă a naufragia. Valurile evenimentelor zilnice au acoperit prăpastia, dar ea se poate redeschide în curând, aiurea, și atunci — vae victis.

Timpurile cari au dat Florenței pe Machiavel au trecut. Pe malurile Dâmboviței parodia aceasta poate să devie sinistru. Și să nu uităm că încă nu trăise Karl Marx.

St. F. VIDRAN

Dor dur

JenyL

Ai îmbătrânit, băiete,
Cântând stihuri și ștafete,
Potrivind, ascuns de lună,
Vorba 'n juier, care sună,

Lumea plânge de necazuri,
Tu-ți pui gândul pe atlazuri
Și de dor de vânt și mierle,
Faci cu acul fir de perle,

Îți ungi rânile cu-argint,
Te alinți cu zări ce mint,
Și-ți faci cugetul hotar
Între inger și măgar.

— Ah! de când m'a jost iubit
Felul meu s'a ismenit.
Gura-i rece, de nălucă,
Mi-a lăsat viața năucă.

Filinta-i mică de otravă
Mi-a jăcut carnea bolnavă,
Fieș'care os mă doare
De-amintire și lingoare.

Și pentru că nu am știre
De-mi voi mai veni în fire
Și de o voi mai vedea
Strânsă sub mustața mea,

Ca un șarpe ce se sbate
Suferind de cinci păcate,
In stihuri m'am hotărât
Să-mi trec noaptea de urt.

Că dacă mai este vie
— Scrie peană! sânge scrie!
Cine știe...
O citi și o să vie...

T. Arghezi

Modernismul teatrului la Paris

Trupa Pitoef de teatru modern care dela 1 Oct. 1922 lucrează la teatrul „Champs-Elysée” din Paris joacă acum cu un succes imens piesa lui Pirandello: *Six personages en quête d'auteurs*. Piesa e foarte ciudată, nu prezintă cohesiunea logică obișnuită pe scenă, și nici un fel de decoruri. S'a remarcat cu această ocazie o nouă forță de seamă a teatrului: D-ra Hélène Amande.

La Roma, sub conducerea prietenului nostru Braggaglia, fînțează *Teatro degli Independenti* cu un număr restrâns de locuri a câte cincizeci de lire, vizitat de toată aristocrația intelectuală și de naștere a Italiei, pentru repertoriul său select. S'a jucat de curând, într-o singură seară: „L'Uscita” drama celebrului Luigi Pirandello, interpretată de Maria Carmi, „Una Pantomina” interpretată de o artistă rusă și, tot cu Maria Carmi, „Bianco e Rosso” a lui F. Marinetti, șeful școlii futuriste italiene, — piesetă trimisă „Contimporanului” și publicată în numărul de față.

Pierrot de Dida Solomon

Cavalerul cu inima de aur

Imi place să mă cred bolnav, deși nu sunt. Stau într'un fotoliu larg, acoperit de pături și cu gâtul înconjurat de o năframă. Respir adânc mirosul brazilor, mi se umezesc ochii compătîmîndu-mă și din când în când gem ușor.

Maria Magda, de alături, m'aude. Atunci lasă lucrul și se apropie de mine încetișor, de teamă să nu mă supere. O simt în spatele meu cum mă privește cu bunătate și milă. Și degetele ei îmi trec prin păr și-mi mângăie fruntea. E bine așa! Simt că-mi trece. De vreme ce mâinile ei mă vindecă, trebuie să fi fost într'adevăr bolnav. Dar ce am avut?

Maria Magda știe pe semne, pentru că a luat un scaun l'a pus lângă fotoliul meu, îmi ia mâna având grija să n'o descopere prea mult de sub pături și mă întreabă încet, cu puțină teamă, dacă vreau să-mi spun o poveste.

— Ce poveste Maria Magda? Tu nu știi că eu le cred?

— Povestea cavalerului cu inima de aur. E frumoasă.

Și Maria Magda, lasă ochii în jos, stângace.

— Nu, Maria Magda, iar îmi spui o poveste cu tâlc și trebuie să mă chinui apoi, să-i aflu înțelesul. Mi's nervii bolnavi și-mi face rău.

— Lasă-mă să ți-o spun, Andrei. E frumoasă și are să-ți placă!

Maria Magda mă privește cu ochii rugători. Ii fac semn din pleoape că poate să vorbească:

— Știi, a fost odată un cavaler care se născuse cu inima de aur. Cât timp fusese copil, nici odată nu alergase împreună cu ceilalți să ucidă păsările în cuiburile lor și să le strice ouăle. Ci dimpotrivă se cățara îndrăzneț și sigur până sus pe culmi și le strecura printre crăpăturile stâncilor unde-și aveau cuibul, fărâmituri pentru pui.

Și toți părinții îl dădeau de pildă copiilo lor și spuneau despre el: iată un copil cu inima de aur!

La 20 ani, cavalerul — îl chema Guido — era cel dintâi la „tournoi”, victorios în războaie ca nimeni altul și ridica cu mai multă grație și îndemănare de cât ori cine, mănua pe care doamnele o aruncau printre lei. Dar spre deosebire de un alt cavaler supărcios, el nu se mânia nici odată pe doamna care-i puneia viața în primejdie, ci zâmbea, aducându-i mănua, curtenitor și afabil. Dar cavalerul nu iubia.

Adică, n'a iubit până într'o zi. Era o zi caldă și strălucită de toamnă iar cavalerii se întorceau dela luptă. Dintr'un pignon sur rue, doamnele agita năframele albe ca spuma mării, și funigiei respirați prin aer păreau că se destramă din dantela mânicilor lor spre a înconjura căștile cavalerilor, a-l prinde de gât și a le mângăia urechea cu șoapte de mătase.

Atunci a văzut'o coborând cu celelalte nerăbdătoare peste puntea castelului și venindu-le întru întâmpinare. Bătrânul Conte Godefroy, tatăl ei, a certat'o. Privirea ei se opri pe jumătate săgalnică și pe jumătate cerând par'că apărare în ochii tânărului Guido.

Dar Guido avea inima de aur.

De aceea el simți numai decât că o iubește și veni a doua zi să i-o spună cu acelaș surâs bun și îndrăzneț, pe care-l avea de câte ori deschidea o colivie, ca să dea libertate unei păsări întemnițate. Odată cu aceasta Guido, fi aduse o pereche de porumbei albi, două blăni de vulpe și un pui de lup, prins de el, și care-l urma ca un câine.

Pe atunci lucrurile se aflau mai repede decât acum, pentru că știrile în loc să fie adunate de ziare, erau răspândite de femei. De aceea, doamnele și Jungfraulein-urile toate au aflat în aceeași zi și toate au spus:

Iată un om cu inima de aur!

Și Beatricei — așa o chema pe logodnica lui — îi plăcea să știe că iubitul ei avea inima de aur. De câte ori se apropia de el, razele de aur își făceau drum spre ea și-i luminau fața cu reflexe portocalii, gălbui, pale, care o făceau să simtă oarecum distincția și noblețea soțului ei, să i se pară că o împărtășește și pe ea din ele, să-și dea seama însăfârșit, că soțul ei avea o inimă de aur.

Dar când în seara ceremoniei nupțiale, Beatrice lipi capul de pieptul desgolit al soțului ei, spre a asculta glasul melodios și sonor al inimei de aur, își dete seama de un lucru înspăimântător care-i încheștă dinții în gură, și o făcu să tremure toată: inima de aur nu bătea. Și locul ei pe piept era rece ca ghiața.

Da, dragul meu, inima de aur n'avea bătaie.

S'ar părea că o inimă de aur nu poate face rău nimănui. Și totuși ascultă:

A doua zi de dimineață, Guido, care dormise foarte bine s'a trezit cu soția lui întinsă alături fără suflare. Trupul fi era înghețat, iar fața iluminată fantastic: galben, verzui și portocaliu de reflexele inimei de aur.

Guido a înlemnit. Și-a zguduit iubita, a încercat s'o încălzească în brațele lui, a plâns, s'a rugat de ea să'nvie din nou. Apoi, fulgerat de un gând, înțelegând însăfârșit că el o ucisese, a răcnit ca în toiul bătăliei, s'a repezit la panoplie de unde a scos un cuțit lung și ascuțit de vânatoare cu prăsele de coarne de cerb și peste câteva clipe avea în mâini inima lui de aur. În două sărituri se apropie de fereastră, o deschise și aruncă inima

într'o băltoacă de noroi pe care ploaia din timpul nopții o adâncise în grădina.

Dar coborî repede jos, pentru că-și dete seama că un rămător care se tăvălea în băltoacă, era gata să i-o înghită. Era inima lui, o inimă de aur și-i era milă.

Când o ridică era învelită într'un strat gros de noroi. Picături de noroi înverzit se scurgeau de pe inima de aur, al cărei aur nu se mai vedea.

Cavalerul vârî mâna în piept și-și puse inima la loc.

De atunci, viața lui s'a schimbat cu totul. Guido a iubit de câteva ori, și a ucis pe una din iubite și era gata să-și pună capăt zilelor pentru că l'a trădat alta, dacă un prieten nu-l împiedica în ultima clipă.

Iar inima de aur bătea furtunos.

Într'o zi, iubita lui, la care ținea mai mult decât la tot pe lume, îl descoperi în pivnițele castelului, sub bolți, la o masă întinsă. În jurul lui, pe genunchii lui, cu mâinile înodate de gâtul lui, erau trei femei destrăbălate, care-i turnau vin pe gât și râdeau. Iar el râdea hidos, cu gura până la urechi. Când Yves, iubita lui, se arătă în prag, în mantia ei albă, el tresări ca de o vedenie. Apoi, își trecu dosul palmei prin fața ochilor, goni prin desfacearea brațelor, femeile de lângă el, care căzură la pământ țipând și sări drept în picioare.

Într'o clipă, cuțitul de argint de pe masă era implantat pe rând ca o jucărie înnebunită, în pieptul celor trei putane. (Ca și când ele ar fi fost vinovate! Ele n'aveau nici o vină, dar inima lui era acum de noroi). Apoi, Guido, căzu la picioarele iubitei lui hohotind într'un plâns sălbatec.

Cineva care i-a văzut inima mai târziu, spunea că aurul și noroiul se amestecase și se topise așa de bine unul lângă altul încât nu se mai puteau deosebi.

Inima toată avea străluciri ciudate, când nevinovate, când diabolice ca acelea ale ochilor verzi: Les yeux verts vont en enfer!

Les yeux verts vont en enfer! Da, doamnă, și eu am uitat să-ți spun ceea ce Maria Magda îmi spusese dela început: că, Guido cavalerul, avea ochii verzi. Era firesc să i se întâmple așa.

Și acum? Mă întrebi ce face acum? E tot în infern. Atâta doar că infernul e mai suportabil de cât și l'au închipuit poeții. Ba, un bătrân epicurian, cu care m'am împrietenit acolo mi-a spus că a văzut el însuși pe Dumnezeu-Tatăl cu barba lui albă, venind încotoșmănat într'un dominou, cu glugă de capucin și ghemuindu-se într'un colt. Vezi, că și Domnul e sătul câte odată de perfecție.

HENRI CAD

Construcție de Marcel Iancu

Cu prilejul unei cărți

Ernest Renan de N. Davidescu

Un păcat postum al oamenilor celebri: genii lor trezește crunt grafomania urmașilor docti și semidocti, până'n a șaptea spiță. Interpreți de cea mai autentică pastă de savanți, nu conțeneșă caute până'n negurile mitului, lumina profetului „Banchetul” lui Platon de mult nu mai citit decât în studii contradictorii sau în interminabile introduceri. Dante suscită tot mai mult un deosebit interes prin misterul morții lui, sau prin dispariția osemintelor din cripta dela Florența, fapt față de care *Divina Comedie* rămân un simplu episod. Nu e de mirare c'atâta admirare covârșește curiozitatea bietului cititor și sperie înțelegerea lăsând și pe Platon și pe Dante și pe alții în galeria marilor necunoscuți. De obicei autorul sfârșește modest, recomandând succintul prolegomen, în „care întâmplarea” presară un dicționar de vocabule elene sau neolatine, ca o mică contribuție lipsită de pretenție, în stare să îndrumeze pașii minții... Asta când interpretul e încă foarte naiv, (pe cât de doct), și nu s'a aliat cumva cu vreunul din acei harnici editori de biblioteci instructive, dela cari aflăm că Edison era vânzător de portocale sau Tolstoi un îndemânatec călăreț.

Scriu rândurile acestea, răsfoind o carte, apărută de curând în Editura Cultura Națională: *Oamenii celebri: ERNEST RENAN de N. Davidescu*. Abia o carte. Un format de buzunar, subțire ca un ziar împăturat. O introducere de o pagină în care citim: „scopul acestui volum este simplu. *Atăarea* curiozității publicului nostru este „pra înțelegerii operei lui Renan”... Câți au eșuat într'adevăr pe Renan la noi? Atât de puțini încât admirăm în primul rând stăpânirea pe care o dovedește d. Davidescu ca să nu exploateze până la strivirea cititorului, materialul pe care-l produce. Nimic din subiectivismul și parada cercetătorului, care vorbește de omul celebru pentru propria sa glorie, nimic din anecdota inutilă care distrând spiritul nu comunică ceea ce e esențialul: gândirea, sufletul, marele omenesc al profetului. D. Davidescu își învâluie „omul său”, într'o dragoste calmă, într'o înțelegere adâncă, într'o frază simplă și plină, ca un artist care-și împodobește opera cu toate bogățiile senzibilității sale. *Istoricul cugetării lui Renan în legătură cu împrejurările în care s'a desvoltat*, — copilăria, viața lui, iată cartea d-lui Davidescu, tot ce ne pare nouă că poate stimula citirea și înțelegerea operei lui Renan. Când ai întors ultima pagină mâna caută mașinal în raft „Viața lui Isus”.

I. G. COSTIN

ALBA ȘI ROȘUL

Trisinteză de Marinetti

Tradusă după manuscris de M. MIRCEA

Sinteza I

Puternicul. — 35 de ani, îmbrăcat modern în negru.

Dulcea. — 25 de ani, îmbrăcată modern, în negru.

Roșul. — (A doua ființă a lui Puternicul) voinic, îndesat, 35 de ani, fața și părul vopsit în roșu, pyjama roșie cu mânecile largi.

Alba. — (A doua ființă a Dulcei), firavă, palidă, 25 de ani, fața și părul vopsiți în alb, tunică albă.

Fundalul de stofă neagră. O bancă de grădină, în lemn negru.

Puternicul. în picioare, cu ochii spre cer îmbrățișează cu patimă pe Dulcea, tot în picioare, cu ochii spre cer. Ei nu văd pe Alba și Roșul care zac culcați pe spate, cu capetele despărțite, aproape de rampă și cu picioarele ca și împreunate sub bancă.

Puternicul. — Te iubesc! Cât te iubesc! Nebunește! Tu ești idealul de lumină mântuitoare în oceanul întunericului. Tu ești o scară de lumină ce se înalță către Lumină! Merg, dar în curând voi urbură. Fiecare sărut al tău îmbărbătează aripile mele... Dulcea! Sue-te odată cu mine; ajută-mi să mă sui.

Dulcea. — (luându-se la întrecere în delir). Da, dragostea mea. Sunt scara ta de lumină, dar scurta și subredă. Aș vrea să'mi multiplic corpul la infinit. Ai avea astfel un miliard de trepte de carne, sânge, sentiment pentru a te sui spre Lumină. Dar spune-mi: ești fericit?

Puternicul. — Da.

Dulcea. — Totuși, zăresc o umbră de tristețe în ochii tăi.

Puternicul. — Nu, nu! Ba da... Și tu desigur, suntem fericiți, dar o umbră întunecă bucuria noastră.

Dulcea. — Sunt hainele noastre negre, care nu luminează.

Puternicul. — Fiecare iubire poartă cu sine doliul după ceva.

— Chiar dacă am fi îmbrăcați în roșu, tot puțină bucurie ne-ar da acea culoare, pentru că negrul înghite ori-ce culoare. Noaptea e adâncă.

Puternicul. — Nu o umbră, ci un zgomot turbură fericirea noastră. Ia ascultă cele două ființe vii care sforăie.

Dulcea. — Le uitasem; aproape că nu se mai văd. Asta pare puțin de sânge. Cealaltă pare puțină zăpadă.

Puternicul. — Sforăie și ea?

Dulcea. — Nu. Alba suspină în somn.

Puternicul. — Nu e chip să fii odată singur. Prezența ființei celeia care sforăie mă apasă pe umeri ca o șubă. Nu te poți îmbrățișa și iubi bine, în astfel de condiții.

Dulcea. — Nu te teme. Iubirea birue totul!

(Se îmbrățișează).

CORTINA

Sinteza II

Fundal de stofă albastră. În fața fundalului un divan albastru. **Puternicul** și **Dulcea** sfârșiți și abătuți, se îndreaptă spre divan silindu-se să nu calee pe **Roșul** și **Alba** ale căror trupuri zac întinse cu capetele despărțite aproape de rampă și cu picioarele ca și împreunate sub divan. **Puternicul** și **Dulcea** se tolănesc pe divan.

Dulcea. — Puternice, scump ideal, mai mult de cât divin, mor. Sărutările tale m'au stors, m'au rupt. Dă sufletului meu o clipă de răgaz. Mă tem că nnebunesc sau mor.

Puternicul. — Și eu sunt lovit de moarte în furibunda desfătare a sărutărilor tale. Sunt biruit, sleit.

(Deodată sar în picioare. **Alba** și **Roșul**. Se întind a-lene, apoi încep să sară nebunește, în timp ce **Puternicul** și **Dulcea** par leșinați, nemișcați. Salturile **Albei** și **Roșului** devin frenetice. Atunci **Puternicul** și **Dulcea** se trezesc din moleșeala lor și încep iar să se sărute. Asta potolește mișcarea **Albei** și **Roșului**, cari devenind prevăzători și felini, se retrag după divan, unde rămân fără să miște. **Alba** după **Dulcea**, **Roșul** după **Puternicul**).

Dulcea. — Mă iubesti?

Puternicul. — Mult! Dar tu?

Dulcea. — Mult.

Puternicul. — Regreți?

Dulcea. — Nimic. Dar tu?

Puternicul. — Nimic. (La aceste cuvinte, **Roșul** se repede asupra **Albei**, o trânteste la pământ și aproape că o sugrumă după divan. **Puternicul**

și **Dulcea** continuă să vorbească fără să observe ce se petrece în spatele lor).

Dulcea. — Cât oare va dura fericirea noastră? (**Alba** și **Roșul** s'au sculat, și rămân nemișcați și drepti după divan).

Puternicul. — Întotdeauna!

Dulcea. — Cine știe?

Puternicul. — Se zice că orice dragoste are o viață mijlocie de trei ani. (Pauză). Se zice că dacă dragostea supraviețuiește primilor trei ani ajunge mai întotdeauna fericit până la al zecelea.

Dulcea. — Peste zece ani, am să fiu bătrână; voi avea 35 de ani.

Puternicul. — Și eu 45! Ce-are-aface: devreme ce sorb infinitul depe buzele tale! Sărută-mă. Așa, toate umbrele au dispărut.

(**Bianca** trece măneca ei largă peste capul **Dulcei**. **Roșul** face la fel cu măneca pyjamalei lui, peste capul **puternicului**).

Puternicul (desbărându-se cu un gest brutal de contactul acesta, îmbrățișează cu patimă pe **Dulcea**. **Indată Alba** și **Roșul** se înghemuesc lângă fundal, la dreapta și la stânga, așezați la pământ, cu mâinile întinse, triști ca doi cerșetori neluați în seamă). — Și acum, să dansăm. Am o poftă nebună să dansez.

Dulcea. — Și eu. **Puternicul** și **dulcea** dansează un vals târăgănat, înlănțuiți dar cu fețele despărțite una-de-alta. **Dulcea** trimite sărutări **Roșului**. **Puternicul** trimite sărutări **Albei**).

CORTINA

Sinteza III

Fundal de stofă neagră. Pe banca neagră, **Puternicul** și **Dulcea**, adormiți, tresar ca sub povara unui vis urât. Aproape de rampă, **Alba** și **Roșul**, complotază în genunchi, cu spatele la public.

Alba. — Am plâns. S'au iubit. Am mințit. S'au sfâșiat. Iar acuma, continuă să se chinuiască în somn? N'au nimic ca să sufere. Au creat o durere artificială.

Roșul. — Nu puteam mistui fericirea. Nimeni n'a poate mistui. Toți o varsă. Uită-te cum visurile lor se chinuiesc unul pe altul. A venit vremea să lucrăm. Hai!

(**Înaintează pe brânci. Când sunt la picioarele Puternicului și Dulcei, sar asupra-le, încercând să-i sugrumă**).

Puternicul (luptându-se cu **Roșul**). — Ajutor! Ajutor!

Dulcea (luptându-se sălbatec cu **Alba**). — Ajutor! Ajutor!

Puternicul (desprinzându-se, către **Roșul**). — Te recunosc, canalie! Ești a doua ființă a mea! Ești inchiștorul, călăul! Te crezi stăpânul meu? Nu ești și nu vei fi! Ești o culoare. Eu sunt volumul tău. Fără memoria mea, tu nu poți trăi. Am puținică!... Pretinzi să mă monopolizezi. Nu eu. Stau la dispoziția ta pentru lupta finală. Dar nu aici. (Apoi întorcându-se către **Dulcea**). La revedere, Dulcea mea. Să mă scap de canalia asta și mă reîntorc.

Dulcea. — Ai dreptate. Nu acesta e locul pentru curmarea unor vechi răfueli. Mă descurc de această stupidă și așa-zisă prietenă și mă reîntorc. Pe urmă, ne vom iubi în pace și fără martori.

Puternicul. — Și fără întreprupători.

CORTINA

(**Trei secunde, apoi după două lovituri de revolver**).

Autorul. (Vine la rampă). — Vreți desigur să aflați ce înseamnă aceste două împuşcături. Sunt, pe-alese, sinuciderea **Puternicului** și a **Dulcei**; sau, sinuciderea prea trecutei **Alba** și a prea învechitului **Roșu**. Pe-alese, zic, pe-alese, pentru că mi-e groază de un simbolism precis.

F. T. MARINETTI

Patimi

Când vine noaptea
copiii din cer
sparg jucării de aur
și le rostogolesc pe bolțile cerului
Adorm apoi
cu pletele lumină peste risipa cea de aur
și nimeni nu știe ce visează atunci
copiii.

Copiii pământului
când vine noaptea,
goi și flămânzi
cu pumnii mici înceștați
pe beznele dureroase ale ochilor
adorm și ei visând,
și toată lumea știe ce visează atunci
copiii...
Căci clopotele nopții trec încet pe sus
aproape... aproape... tot mai aproape,
așa precum treceau odinioară
pe ape
pașii lui Isus.

TANA QUIL

Cei osândiți...

Vina ațățăriiilor neomenești și a gălăgioaselor procesiuni studențești, n'o au numai ocărmitorii noștri, unii preoți îndepărtați de seninătatea textelor evanghelice, unele prea cinstite, și cam sbârcite fețe de cucoane ortodoxe, fete bătrâne, bisericose dar și o parte din ticăloasa burghezime ovreiască.

Ne vine extrem de greu s'o mărturisim. Știm cum se răstălmăcesc cuvintele. De aceea se cuvine să osebim neghina de grăul curat. Există o negustorie ovreiască oropsită de Dumnezeu, de nelegiuirile legilor actuale și sărăcia în care se sbate. E numită nu știm din ce pricini: burghezime. Norodul nerod crede că are comori ascunse în burta și sub chelie. Mai există încă o sărăcime ovreiască pieritoare de foame, lăsată pradă sunătoarei filantropii a chiaburimei. Stratul acesta e însă necunoscut, pentru că e tare greu și tare căzut la fund.

Dacă'ar cunoaște cineva truda, suferința aceasta tăcută și umilă neîndoios că n'am mai fi martorii acestei uriașe stupidități, zisă mișcare antisemită.

Există însă un altfel de strat ovreiesc, ușure ca spuma, umflat și trufaș.

Parvenții. Oamenii aceștia înăcriți de umilințele la care au fost supuși toată vremea cât au slujit ca măturători de dughene și calfe de halvițari, ajunși acolo unde se găesc astăzi, nu cunosc decât o singură pasiune: răzbunarea.

Se răzbună cu cruzimea nevinovată a zevzecului caraghios și grotesc. Nu se răzbună însă niciodată împotriva celui sus pus, ci împotriva celui oropsit și împilat.

Celor mari le ling fărnici tăpșile picioarelor, iar pe cei mărunți îi hulesc cu hulă și-i scuipă cu mucii.

Cunoaștem un fost băiat de prăvălie, astăzi coșotat în vârful unei mari instituții care a subvenționat din belșug „Cuvântul studențesc”.

Domnul ține să fie socotit „rumun” (expresia e a d-sale) și e prieten care se trage de buric c'un mare păstrător al ordinii. Și pentru că „roită col-năr” (cum spun ovreii moldoveni) pecetluit pe frunte și cu epoleți pe umeri îi face cinstea să soarbă câte o puică împreună și să sugă o măsline, domnul, vrea să fie mai român decât e și a dăruit o respectabilă sumă, pentruca bieții studenți pieritori de foame, să-și scoată mai departe „Cuvântul studențesc”.

Pentru o gazetă scrisă citeț poate că n'ar fi făcut niciodată această marea jertfă. Dar domnul este antisemit și cei mai periculoși sunt încă antisemiții ovrei.

Cugete însă, cititorii, cât de slăbănogi suntem noi, ceștiașți, osândiți să înfruntăm mânia șivoiului antisemit din dreapta și din stânga? Cretinii ne vor trece și pe noi printre rândurile jidoviților iar prostia veselă printre rândurile psiho-paților, porecliți huliganii!.

ION CALUGARU

